

Nr 283.

Ankom till riksdagens kansli den 22 november 1946 kl. 12 m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
preliminär överenskommelse med Finland om be-
handlingen av finska skulder till Sverige.*

(3:e avd.)

I propositionen nr 337 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 14 september 1946, berett riksdagen tillfälle att yttra sig över en i nämnda protokoll behandlad preliminär överenskommelse med Finland om behandlingen av finska skulder till Sverige.

I proposition nr 213 till årets riksdag framlades förslag beträffande viss ytterligare kreditgivning till Finland samt om reglering av utestående exportkreditgarantiåtaganden i förhållande till detta land. Såsom chefen för finansdepartementet vid anmälan av förslag till ifrågasvarande proposition anförde, hade en förutsättning för den nya kreditgivningen varit, att en reglering skulle ske av de svenska statskrediterna till Finland. Finska regeringen hade därför i samband med kreditförhandlingarna åtagit sig att före den 1 maj innevarande år framlägga preliminär amorteringsplan för dessa krediter samt att före den 25 oktober 1949 — då avgörande enligt tidigare avtal senast skulle träffas rörande betalningsplan för återuppbyggnadskrediterna — träffa överenskommelse om betalning enligt enhetlig amorteringsplan jämväl av de statskrediter, som i tiden föreginge återuppbyggnadskrediterna. Finska regeringen hade vidare förbundit sig att vid förhandlingar om krediter från tredje land iakttaga, att återbetalningen av de svenska statskrediterna icke skulle eftersättas. En närmare redogörelse för ifrågasvarande åtaganden lämnades statsutskottet.

Sedermera har vid förhandlingar mellan representanter för svenska och finska regeringarna upprättats protokoll i de frågor, beträffande vilka en preliminär uppgörelse sålunda förutsattes skola träffas. Överenskommelsen avser att fastställa vissa utgångspunkter för behandlingen av de finska skulderna till Sverige i avvaktan på den definitiva uppgörelse, som skall ingås senast hösten 1949.

Med hänsyn till räckvidden av de i överenskommelsen berörda frågorna har denna, oavsett dess blott preliminära karaktär, ansetts böra underställas riksdagen för yttrande. Då avtalet utan ytterligare dröjsmål ansetts böra träda i kraft, har emellertid detta — med förbehåll för de önskemål och syn-

punkter som från riksdagens sida må framkomma — redan nu ansetts böra godkännas av Kungl. Maj:t.

I statsrådsprotokollet lämnas följande redogörelse för innehållet av berörda protokoll.

I en *första* punkt registreras omfattningen av hela den finska statens beräknade skuldsättning till svenska staten per den 31 december 1949, inklusive upplupna räntor. Med vissa förbehåll redovisas denna skuldsättnings totalbelopp till 511 miljoner kronor. I en *andra* punkt fastställas vissa allmänna grunder för regleringen av ifrågavarande skuld. Beloppet skall i sin helhet vara återbetalat på 30 år, räknat från och med år 1954. Återbetalningen förutsättes ske i lika stora annuiteter. Räntan skall beräknas å utestående belopp efter 3 procent för år samt utgå från och med den 1 januari 1950.

I en *tredje* punkt har närmare utvecklats innebörden i finska regeringens redan tidigare berörda åtagande att vid förhandlingar med tredje land iakttaga, att återbetalningen av till Finland lämnade svenska statskrediter icke eftersättes. Det förklarar av protokollet, att detta stadgande icke skall hindra, att Finland i förhållande till tredje land i avtal om upptagande av lån för binder sig att påbörja återbetalning före år 1954. Sådan till tredje land lämnad utfästelse må dock ej utformas så, att möjligheten att vidhålla de nyss berörda grunderna för återbetalning å finska statens skuld till svenska staten därigenom begränsas. Underlåtenhet att fullgöra ränte- och/eller kapitalåterbetalningar enligt dessa grunder må, enligt vad som i protokollet fastslås, icke förekomma på grund av fullgörande av betalningsåtagande för kredit från tredje land.

I protokollet, *fjärde*, *femte* och *sjätte* punkterna, ha även angivits vissa utgångspunkter för behandlingen av enskilda skulder från Finland till Sverige. Beträffande dessa skulder, vilka jämte upplupen ränta per den 31 december 1949 kunna beräknas till närmare 200 miljoner, konstateras inledningsvis, att deras behandling måste bli föremål för direkta överläggningar med de svenska fordringsägarna. *Äldre* enskilda fordringar skola vid dessa förhandlingar sättas helt i nivå med de statliga, dock med den gynnsammare behandlingen, att slutamortering för de enskilda krediterna i deras helhet förutsättes ske på 20 år. Inom den ram som uppdrages genom sistnämnda återbetalningstid skall det stå de finska och svenska parterna helt fritt att reglera behandlingen av varje särskild kredit. De enskilda krediterna skola i förhållande till krediter till Finland från tredje land åtnjuta samma skydd som svenska statens fordringar. Enahanda skäl som föranlett visst anstånd med återbetalningen av sistnämnda fordringar ha ansetts påkalla ett motsvarande uppskov med betalningarna på de enskilda krediterna. Med avseende å *nya* enskilda krediter ha avtalats i viss mån gynnsammare utgångspunkter. Ränta kan för sådana krediter utgå från tidpunkten för lånens utnyttjande. Kapitalåterbetalningen kan påbörjas under år 1950. I syfte att reglera omfattningen av den finansiella belastning, som nya enskilda krediter med denna delvis prioriterade behandling kunna komma att medföra, ha fastställts vissa maximigränser för den på varje år fallande totala återbetalningen av sådana krediter. Även de nya krediterna skola åtnjuta skydd i förhållande till krediter från tredje land.

T. f. chefen för finansdepartementet, ministern för utrikes ärendena Undén har för egen del anfört följande.

Den överenskommelse, för vars huvudpunkter jag här redogjort, synes mig på ett under rådande förhållanden godtagbart sätt fastställa de huvud-

sakliga utgångspunkterna för en framtida uppgörelse om regleringen av Sveriges och Finlands inbördes skuldförhållanden. Återbetalningsbestämmelserna framstå givetvis mot bakgrunden av på den internationella lånemarknaden allmänt tilläpade villkor såsom för Finland mycket förmånliga. De synas mig emellertid innefatta ett verklighetsbetonat hänsynstagande till Finlands allmänna betalningsläge och särskilt till de betydande ekonomiska förpliktelser som åvila Finland till och med år 1952. Man bör därför med bestämdhet kunna förvänta, att den överenskomna betalningsplanen också skall kunna fullföljas. Ur svensk synpunkt är det av särskilt värde att få fastslaget, att Sveriges krav på återbetalning icke få eftersättas genom senare träffade kreditavtal med annat land. Av angivna skäl tillstyrker jag i annat sammanhang, att avtalet med tidigare angivna förbehåll av Kungl. Maj:t godkännes.

Utskottet har tagit del av protokollet över den preliminära överenskommelsen med Finland. Utskottet delar de synpunkter och den förväntan ministern för utrikes ärendena såsom tillförordnad chef för finansdepartementet uttalat och har ej funnit anledning till erinran mot avtalets innehåll.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anfört.

Stockholm den 22 november 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Grånebo, Larsson, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Gustaf Iwar Anderson, Näsström, Gustav Emil Andersson, Hesselbom, Albertsson* och *Ragnar Bergh*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Rubbestad, Andersson* i Malmö, *Mårtensson, Malmberg* i Skövde, *Lindholm, Åkerström, Onsjö* och *Birke*.